

(א) ור"ה ד. זבחים לב: וע"ש תוס' ד"ה אמר ליה וכו' פי' נטון, (ב) ויזמה מג. וס"ק, (ג) בשאלמות פרשת שופטים סי' קנא אמת רב הוגא, (ד) [לעיל קנא:], (ה) ווע"י מ"ש הרא"ש בכורות פ' י' בכור סי' ב' פי' נטון וגם גי' דרב אחא משנחא ע"ש וע"י כך מבין דברי רש"י ד"ה והלכתא וכו' עד סופו, (ו) בכורות ד. מז., (ז) [מוקפתא רפיטון] לעיל ע"י, (ח) רש"י גרס מן הכי ומה שסעד כאן בשם הרשב"י לויט מכוון אלף כהי' גי' רש"י מן העו ומן הרחל חייב במתנות ככ"י פטור מן המתנות כ"ל ור"כ הרשב"י לעיל ע"י ר"כ ד"ל ככ"י פטור וע"י הגליין לעיל ע"י ע"ב השמיט המדפיס גי' הרשב"י ומדפיס י"א מן המ"ש וכו' ע"ש שגגה ה"א, (ט) [לעיל פ.], (י) קדושין ג. בכורים פ"ב (מ"ח), (י"א) [בכורים פ"ב מ"ח], (י"ב) [לקמן ק"ל], (י"ג) [לעיל קנא:], (י"ד) דוקא ככ"י האומ' לשראל הכי הוא דפטור משא"כ בשראל ע"י רש"י לקמן קל. ד"ה חור וכו' ע"ש חור דקמ"ל המתי' דהכא, (ט"ז) ב"ק קטו. לקמן קל. [לעיל קנא:], (ט"ח) [דברים יח], (ט"ט) [שמות יג], (ל) [דברים יח], (ק) [י"ל לה:].

תורה אור השלם

1. וְהָיָה מִשְׁפָּט הַבְּחִינִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זְבוּחַ הַזֶּבֶחַ אִם שׁוּר אִם שֶׁהָיָה לְבָבָהּ הַזֶּרֶע וְהַלְוִיִּים וְהַקְּהָל: דברים יח ג

גליין הש"ס

גמ' אהרן ובניו בתביין. ע"י סוטה דף גג ע"ב מוס' ד"ה כהן:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולמיס והקב"ה כבהמה ור' אליעזר פוטר: (ב) שם נחמה אחד שוחט את כולו אין פוטרין לו אלא אחד: (ג) רש"י ד"ה לחלק וכו' ששוחט שור ושה קמ"ל:

מטונך. הגעתיך. מש"ה אמרין גבי מנחת כהנת דנאכלת דאהרן

ובניו כתובין בפרשה ויקראו וזאת מורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וגו' וכיון דכתיב בזהדיא בני אהרן למעוטי צנות אהרן אבל מתנות לא כתיב בזה אלף כהן גרידאש ומשמע כהן ואפילו כהנת: **ספוס מן**

המפורש. כהן סתם דכתיב גבי

מתנות ממפורש מבני אהרן דכתיב גבי מנחה דמה להלן כהן ולא כהנת דאהרן ובניו כתובין אף הכא כהן ולא כהנת: **דבי ר' אליעזר בן יעקב**. בעלמא כהן ולא כהנת אבל כהן דכתיב גבי מתנות אפילו כהנת במשמע מאי טעמא הוי מיעוט כו' דברישיה דקרא כתיב וזה יהיה משפט הכהנים דמשמע כהנים ולא כהנות וכתיב בסיפיה דקרא ונתן לכהן הזרוע וגו' דמשמע נמי כהן למעוטי כהנת ואין מיעוט אחר מיעוט כו': **רב כהנא**. שראל הוא ואשתו כהנת:

אילן. מתנתא: **בשניל אשמו**.

שהיתה כהנת דס"ל כהן ואפי' כהנת: **הלכתא כוסיה דרב חסדא**. דאמר לעיל (דף קז:) המו"ק מתנות או שאכלן פטור מלשלם: **והלכתא כרב אדא בר אבהו**. דפטר נמי צנה של ליה מפדיון הבן כבנו של לוי דמתן כהנים ולוים פטורים בפ"ק דבכורות (דף ג:) ואשמעינן רב אדא דלויא כליזא אליבא דמר בריה דרב יוסף דמוקי לה לדרב אדא בר אבהו בפ' יט בכור לנחלה (שם דף מז.) אפי' אישגרא מישראל דבפטר רחם תלך רחמנאש והרי רחם

שילא ממנו לאו דחיוצא הוא ולאפוקי מדרב פפא דמוקים לה דליעצרה מעובד כוכבים אבל איעצרה מישראל בתר אב אזולין ליה וחיוב: **מן הפייש ומן הכזיה פטור מן המסנות**. דשה כתיב^(ז) ולא כזי: **מכדי קי"ג**. צאזמו ואת צנו (לעיל דף פ.) דלענין כסוי הדם ומתנות לא משכחת לה פלוגמייחו דר' אליעזר ורבנן אלף כזזי כו' ר' אליעזר סבר שם ולא מקל'ת שם: **בגלגא ר' אליעזר דפטר**. כללאים הבא מן המ"ש ומן הכזיה סבירא ליה שם ולא מקל'ת שם: **איך פלגא לימא ליש**. ישראל לכהן אייתי כו': **מאי חייב נמי**. דקמחייב רבנן: **חלבו אסור כחלב כהמה**. דאזלינן לחומר'א ככולהו: **ואם איסא**. לחומר'א דמחייב רבנן בחיי מתנות אמאי קמני הכא וחיוב צורע לחיים וקצה דמשמע ככולהו חייב: ומהדר לאו דוקא קמני חייב צורע כו' אלף אידי דתנא רישא דדמו כולו טעון כסוי וחלבו אסור דלא מצי למיתני חיי חיי דהא לא אפשר שחיי חלבו אסור וחיי מותר וה"ר דחיי דמו טעון כסוי וחיי דמו אינו טעון ומשום רישא תנא ספא ולא משום דוקא דה"ה דאינו חייב אלף בחיי מתנות: **שור**. הוא מצי למימר: **לחלק**. דאי לא הוא כתיב אס הוא אמילא דאינו חייב צמתנות עד שישחוט ^(ח) שה קמ"ל אס שאס שוחט שור צפני עצמו חייב ליתן מתנות: **הוצת**. משמע אפילו וצח אחד: **הדין עם הטענה**. דינו של כהן לתבוע מן הטבח המתנות ואע"פ שאין הכהמה של טבח אלף משל

אחרים: **בתני' כזור**. של ישראל

כולן מתנות כהונה דכל אחד ואחד יכול לדחות את עצמו ולומר לכהן בכור שלי הוא וכן שני וכן שלישי: **ואם אחד שוחט אס כולו**. אין פוטרין אותם מאה בהמות מליטין מתנות לכהן אלף אחד הואיל שהוא שוחט את כולו אבל אחד יכול לפטור מן המתנות שאי אפשר שלא יהא הכזור אחד מהן ויכול לומר זה הוא ומן הכזור אין נוטנים שאין קדושה חלה על קדושה: **לריך שירשום**. ע"ששה פור סימן שיצינו הרואים שאינו כולו של ישראל: **אס אמר**. כהן לישראל אי מוכר לך פרה זו חוץ מן המתנות שבה פטור ישראל מן המתנות: **ואם אמר**. ישראל לחצירו טבח מכור לי כו' כדפרשנא לעיל (דף קלא:)

גב' אמאי. פוטרים את כולן הא יכול לצא כהן עליו משני דדדין כלומר בשני כחות ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא:

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

קלב.

דבי רבי ישמעאל תנא כהן וכל כהנת. נראה דלא ממעט אלף כהנת כיון דלכלה בתרומה דחמירא כ"ש דיהבי ק' ליה מתנות ומיהו אפשר דלא יהצין לה לר' ישמעאל: **רב כהנא אבא בשביא אשתו**. זהו רב כהנא שגלה מבבל לא"י

דפרק הגזול בתרא (ב"ק דף קיז.) שלא היה כהן כדאמרין בסוף אלו עוברין (פסחים דף מט.) אמר רב כהנא אי לאו דנסיצת כהנתא לא גלאי ואחר יש שהיה כהן צפ"ק דקדושין (דף טז.) רב כהנא שקל סודרא צפדין הבן.

[וע"ע מוס' קדושין ט. ד"ה ר"כ ומוס' ב"ב קי. ד"ה ולא ובפסחים מט: ד"ה אמרן: **ה"ג**. מאי נוהגין נמי דקמני בחיי מתנות: **חלבו אסור בחלב** בהמה ודמו טעון כסוי בחיה וחיוב במתנות כבהמה. הא דלא קמני הני תרתי דשוה לזהמה ציזח משום דניחא ליה למיתני דס וחלבו צנה אחר זה שסמוכין בכל מקום: **ואם איתא חייב בחצי מתנות מבעי** צ"ה. כהניא דלעיל ניחא ליה טפי דלא מני בה חיוב אלף נוהגין: **בזמן שמאה שוחטים כולן פטורים**. ע"כ כשכולן בעלי מומין איירי דאין שוחטין בכור אלא נפל צו מוס ומדנמערב ואין מכירין צו א"כ גם האחרים בעלי מומין הם: **וצריך דרשום**. סימן על הבשר גילין היו לרשום כשר

שפטור מן המתנות והיו מכירין אלף חצי חצי ליפטר וחצי ליחייב מידי דהוי אכזי בחצי על ההיפך דמחייבי רצבן צבא מתנות וי"ל דהתם כל שיות שבו מחייב והכא לא מחייב כל שיות שבו לכך פטרי לגמרי: **אמאי יבא עזיו משני צדדים**. צפ"צ דבכורות (דף יח:)

איכא פלוגתא גבי שמי רחלות אחת ככרה ואחת לא ככרה וילדו שני זכרים אחד לו ואחד לכהן והשני יריעה עד שיקטלצו חייב צמתנות ור' יוסי פוטר והן סתמא כר"מ דצטוספתא (פ"צ דבכורות) מסיים בה דברי ר"מ ומפרש בגמ' טעמא דר"מ משום דבא עליו כהן משני דרדין ואע"ג שכבר לקח אחד והשתא לא מציעא לר"מ דפרקי' הכא שפיר אלף אפילו רבי יוסי דפליג התם היינו משום דלא מצי אמר אי בכור הוא כוליה ידידי הוא שכבר לקח אחד אבל הכא מודי משום דמצי אמר אי בכור הוא כוליה ידידי הוא ומשני שמכור לישראל צמומו ואפי' לר"מ דמחייב התם משום דממה נפשך אית ליה מתנות גזיה אבל הכא ספק גמור והמוציא מחצירו עליו הראיה:

כשהוא

מתני' ^(א) בכור שנתערב במאה בזמן שמאה שוחטין את כולן פוטרים את כולן אחד שוחט את כולן ^(ב) פוטרים לו אחד ^(ג) השוחט לכהן ולעובד כוכבים פטור מן המתנות והמשתתף עמהן צריך שירשום 'ואם אמר 'חוי מן המתנות פטור מן המתנות ^(ד) אמר מכור לי בני מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקחן הימנו במשקל נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים: **גב' ואמאי יבא** עליו כהן משני צדדין ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא ואי לאו בכור הוא הב לי מתנתאי אמר

את שנתערב במאה בהמות אחרות: **זומן שמאה**. צני אדם שוחטין את הבהמות פוטרים את כולן מתנות כהונה דכל אחד ואחד יכול לדחות את עצמו ולומר לכהן בכור שלי הוא וכן שני וכן שלישי: **ואם אחד שוחט אס כולו**. אין פוטרין אותם מאה בהמות מליטין מתנות לכהן אלף אחד הואיל שהוא שוחט את כולו אבל אחד יכול לפטור מן המתנות שאי אפשר שלא יהא הכזור אחד מהן ויכול לומר זה הוא ומן הכזור אין נוטנים שאין קדושה חלה על קדושה: **לריך שירשום**. ע"ששה פור סימן שיצינו הרואים שאינו כולו של ישראל: **אס אמר**. כהן לישראל אי מוכר לך פרה זו חוץ מן המתנות שבה פטור ישראל מן המתנות: **ואם אמר**. ישראל לחצירו טבח מכור לי כו' כדפרשנא לעיל (דף קלא:)

גב' אמאי. פוטרים את כולן הא יכול לצא כהן עליו משני דדדין כלומר בשני כחות ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא:

אמר

עין משפט ור מוצה

בג א מיי פ"ט מהל' בכורים הל' כ סנה עשין קמב טו"ע י"ד סי' סא סעף ח:
בד ב מיי פ"יא סס הל' י סנה עשין קמב טו"ע י"ד סי' סא סעף יח:

בה ג מיי פ"ט סס הל' ה סנה עשין קמב טו"ע י"ד סי' סא סעף יז:
בז ד מיי שם טו"ע שם סעף יח:

בז ה מיי פ"א מהלכות מאכלות אסורות הל' יג סנה לאין קלח טו"ע י"ד סי' סא סעף ח:
בז ו מיי פ"ד מהלכות שחיטה הל' ד ופ"א מהל' מאכלות אסורות הל' יג סנה עשין סד טו"ע י"ד סי' סא סעף ג:

בב ז מיי פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' (ו) סנה לאין קלט טו"ע י"ד סי' סא סעף ו:
ל ח מיי פ"ט מהלכות בכורים הל' ד סנה עשין קמב טו"ע י"ד סי' סא סעף כ:
לא ט מיי סס הל' י טו"ע שם סעף כה:

י [מיי] שם הלכה יא טו"ע שם סעף כטן:
לב כ מיי סס הל' טו טו"ע שם סעף לג:

מוסף רש"י

מטונך. ממשפך שגאת עליו להשיטו אל משיכן שגאת (ר"ה ד.) ממשפך שגאת להכבד עליו לכבד עליו ענין (תבחים לב:). לריה. מת לוי (בכורות יח.) הדורע וההלחיים והקבה. אס שור אס שה כתיב בזה, ומשמע דאין טהגין במי' דעלוי (שם:). כרי. ספק היה ספק כהמה, יש בו דרכים כרי. דייקן דמספקא לן חייל ביה לחומר'א (קדושין ג.) השוחט לכהן. להכי נקט השוחט לכהן, דעלוי דטבח רמיא, דכתיב מלת ובחי הזבח (לעיל קלא:). אמר. דטבח מכור לי כו' של פרה. זו, והיו בהן מתנות. הקיבה (לעיל קלא:). נותנן. טותן הלווקס קינה. לכהן. דממתא לן מתנות לא זבין ליה [ב"ק קסו:]. ואינו מנכה לו. אין המוכר מנכה לו ללווקס, מן הדמים. שהיה היה יודע הלווקס שהמתנות שם חיה לא מכר לו הקיבה (לעיל שם). לקחן הימנו במשקל. הלווקסא כך וכן וסקל לו הקיבה (לעיל שם) דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן קלח:). נותנן. לקח זה. לכהן. שהרי הגזל אלא ואריך להשיב, ומנכה לו. הטבח מן הדמים על כרחו, שמכר דבר שאינו שלו (לעיל שם) משנחטטה זכו הכהנים צמתותיהן והדין על הטבח (לקמן שם).

שיטה מקובצת

[א] מטונך אהרן. י"ב ע"י תוס' זבחים דף לב ע"ב בסופו: [ב] מ"ס שם ואפי' מקצת שור. י"ב ע"י תוס' לעיל דף פ"ח ע"א: